

Un model que cal defensar

Text > TONI VILÀ

Il·lustració > XAVIER ROQUETA

Darrerament es pot escoltar i llegir a la premsa gironina la preocupació que hi ha en el sector de la discapacitat intel·lectual pels rumors del canvi de model de finançament i, en conseqüència, d'atenció a aquest col·lectiu. Em sembla que, al tractar d'aquests temes, cal fer memòria i recordar quan i com es va començar. Al final dels anys seixanta varen néixer les primeres associacions, com Angelus a Girona, Altem de Figueres, ACPAM de Ripoll o Aspromis a Blanes, impulsades bàsicament pels pares i amics de les persones amb discapacitat, que amb les seves mans van construir els primers centres per evitar que els seus fills fossin internats al «manicomi». Aquestes iniciatives, que varen néixer davant la manca d'acció pública franquista, varen anar conformant el model català d'atenció a les persones amb discapacitat intel·lectual, fet des de baix, ben arrelat al territori, sense ànim de lucre, participatiu, amb una filosofia humanista i integradora i amb vocació de servei públic. Aquest model ha aconseguit que a cada comarca o ciutat gran hi hagi una entitat social que atén les persones amb discapacitat, mitjançant una gamma de serveis que els permeten viure amb dignitat.

Ara aquestes entitats temen veure's afectades per les ideologies neoliberals que corren i que aquests serveis, construïts amb tants d'esforços i que han obtingut tants bons resultats, siguin engolits, a través dels concursos públics, pel sector mercantil, com ja està passat en els darrers anys en altres sectors, com en el de la gent gran. Aquest sector amb afany de lucre, especialment les grans empreses, només s'acosta als serveis personals quan ensuma que hi ha negoci, al·legant sempre la «competitivitat» i una suposada «eficiència», i així, a poc a poc, va ocupant l'espai

dels serveis personals i va imposant el seu model, sovint mancat de la imprescindible proximitat, del coneixement de l'entorn i de les necessitats reals de les persones ateses.

Cal donar valor al model actual, que ha estat una referència a escala europea, i al capital social que suposa. Costa molt construir i ben poc enderrocar. Com deia fa poc una dirigent d'una de les entitats gironines, «s'hauria d'evitar que es faci benefici de l'atenció a persones... Personalment no veig una tercera via possible a l'atenció de les persones amb discapacitat intel·lectual que no sigui seguir en l'àmbit social o bé donar-li un enfocament públic».

Tony Judt a Ill Fares the Land

Les llars i centres d'atenció privatitzats lògicament reduïren la qualitat dels serveis per augmentar els beneficis i els dividendes. D'aquesta manera, l'Estat del benestar es va anar desmuntant d'amagat per a benefici d'un grapat d'empresaris i accionistes.